

dokumentiv-pro-scheplennya-proponuyetsya-zaprovaditi-kriminalnu-vidpovidalnist (дата звернення: 20.11.21)

6. Конституція України, прийнята на V сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

Науковий керівник – к.ю.н., доцент кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія» Тімофєєва Л. Ю.

Матковський Анатолій Анатолійович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРИМУСОВА ВАКЦИНАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ПРАВ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ЛЮДИНИ

З кінця січня 2020 Всесвітня організація охорони здоров'я почала оприлюднювати ряд рекомендацій, в рамках протидії поширенню коронавірусу (COVID-2019). Дане занепокоєння було викликано тим, що вірус, осередком якого спочатку було лише місті Ухань, Китайської Народної Республіки почав поширюватися на інші міста країни. У зв'язку із тим, що наслідком захворювання даним вірусом може бути смерть хворого, 30 січня ВООЗ визнала епідемію коронавірусу надзвичайною ситуацією яка має міжнародне значення. Даними рекомендаціями ВООЗ визначила категорії епідеміологічної небезпеки держав, на підставі статистичних показників стану розповсюдження вірусу серед населення та їх поведінку у разі виявлення такої. Проте перелік мір, зокрема викладений в таких рекомендаціях, як «Глобальний епіднагляд за випадками інфікування людини, викликаного новим коронавірусом (2019 nCoV)» від 31.01.2020 та «Глобальний епіднагляд за випадками захворювання COVID-19, викликаними інфікуванням людини новим коронавірусом 2019 р» від 20.03.2020.

Наприкінці 2020 року після проведення клінічних випробувань, для широких мас стали доступні вакцини від зазначеної хвороби та з часом країни почали схвалювати їх викорис-

тання для свого населення. Дана подія потягла за собою низку наслідків, які з часом вилились у змушування осіб проходити вакцинацію для отримання доступу до певних сфер обслуговування. Насамперед спочатку для подорожування між країнами, громадянам стало необхідно вакцинуватись вакциною, схваленою державою, яку особа має намір відвідувати. Далі вакцинація громадян стала невід'ємною частиною функціонування внутрішньо державних структур, органів виконавчої влади та бізнесу у сфері обслуговування. Так Постановою кабміну було введено обмеження для невакцинованої групи населення, які виражались у відстороненні від служби у органах державної влади, забороні отримання послуг у розважальних закладах або закладах загального харчування, тощо... [1]. Вказані події викликали дещо неоднозначне ставлення населення до такої поведінки, яка з огляду виражається у активному примусі громадян вакцинуватись для задоволення своїх соціальних потреб. Однак чи є вказані дії з боку держави порушенням прав людини та громадянина?

По своїй суті вказані дії з боку держави носять в собі порушення прав людини, закріплених ЄКПЛ, а саме статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка ратифікована Законом України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР, згідно тексту якої кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції [2, ст. 8], а також прав громадянина: свобода пересування, право на працю, тощо, гарантом яких виступає сама держава.

Формально поняття «примусова вакцинація» не існує у контексті розглядаємої ситуації. Держава не зобов'язує громадян вакцинуватися напряду, натомість підбурює особу на прийняття такого рішення самостійно, з метою задоволення власних потреб. В тому числі існують альтернативи вакцинаванню, яка виражається у наявності в людини ПЛР тесту.

Відповідно до статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка ратифікована Законом України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР, кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла

і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Таким чином основна позиція ЄСПЛ просліджується у рішенні від 28 квітня 2021 року (CASE OF VAVŘÍČKA AND OTHERS v. THE CZECH REPUBLIC) в якому Європейський суд з прав людини підкреслив, що, на загальну думку, вакцинація є одним із найбільш успішніших та ефективних з точки зору витрат заходів у сфері охорони здоров'я і що кожна держава має намагатися досягати максимально можливого рівня вакцинації серед свого населення. Конвенція та інші міжнародні документи покладають позитивне зобов'язання на Договірні Держави зі вжиття належних заходів із захисту життя і здоров'я осіб, які перебувають під їхньою юрисдикцією. У світлі цих аргументів ЄСПЛ дійшов висновку, що обов'язок проходження вакцинації в Чехії є відповіддю національних органів влади на нагальну соціальну потребу в захисті здоров'я окремої особи та суспільства в цілому від відповідних хвороб та недопущенні будь-якої тенденції зменшення рівня вакцинації дітей. Суд зрештою дійшов висновку, що оскаржувані заходи можуть вважатись такими, що були «необхідними у демократичному суспільстві», а тому не вбачав порушення статті 8 Конвенції [3, с. 88–99].

Таким чином можна дійти до висновків, що введені державами заходи щодо забезпечення вакцинування населення не є порушенням основоположних прав та свобод людини, оскільки вказані заходи проводяться в інтересах громадської безпеки, запобігання підвищення захворюваності населення, а також обмеження розповсюдження інфекції.

Джерела:

1. Постанова Кабінету міністрів України від 20.10.2021 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1096-2021-п#Text>

2. Європейська конвенція з прав людини та основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

3. CASE OF VAVŘIČKA AND OTHERS v. THE CZECH REPUBLIC. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-209039%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-209039%22]})

Науковий керівник – д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Сурілова О. О.

Федорова Тетяна Сергіївна

*к.ю.н., доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ В ЄС

В умовах глобалізації економіки, жорсткої конкуренції на ринках товарів і послуг, економіка будь-якої країни має перспективи розвитку лише за умов переходу до виробництва моделі інформаційно-інвестиційного розвитку. Впровадження нових технологій виробництва потребує реалізації концепції безперервного навчання управлінського та виробничого персоналу [4]. Оволодіння електронною освітою може допомогти побороти в державі безробіття та підвищити економічний і соціальний рівень життя населення, так як зайнятість при безперервному підвищенні своєї кваліфікації постійно зростає.

У програмі «Електронна Європа» (Резолюція «i2010») щодо електронної освіти передбачається: підключення через широкополосні мережі: всі школи й університети країн Європейського Союзу повинні мати доступ до мережі Інтернет через широкополосні мережі; також музеї, бібліотеки, архіви й інші подібні інститути, що відіграють важливу роль в електронній освіті, необхідно підключити до широкополосних мереж; наприкінці 2002 року Європейська комісія прийняла пропозиції зі специфікуванням програми «Електронна освіта» (e-Learning Programme); віртуальні студентські кампуси: у країнах-членах Європейського Союзу, що підтримують програму електронної освіти і програму eTen (колишню TEN-Telecom),